

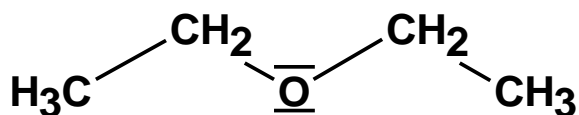
● Mendelova
● univerzita
● v Brně
●

● MENDELU
● Agronomická
● fakulta
●

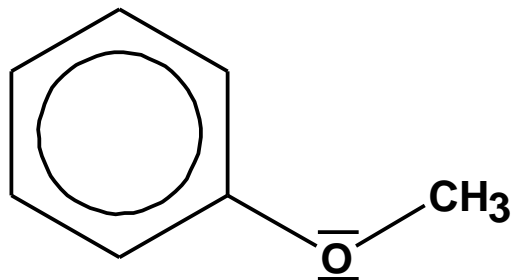
Ethery

Ethery

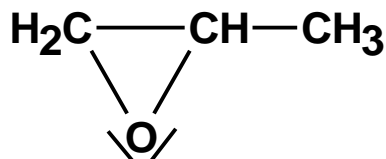
Ethery jsou látky obsahující atom kyslíku vázaný na atomy uhlíku dvěma jednoduchými vazbami. Atom kyslíku může být i součástí cyklu – heterocyklické sloučeniny. **Jsou to značně těkavé látky, neboť netvoří vodíkové můstky.**

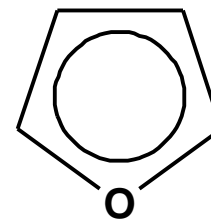
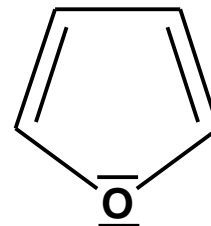
diethylether

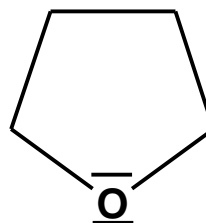
fenyl(methyl)ether
(anisol)

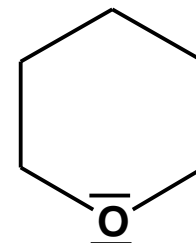
1,2-epoxypropan

furan (heteroaromát)

tetrahydrofuran
(oxolan)

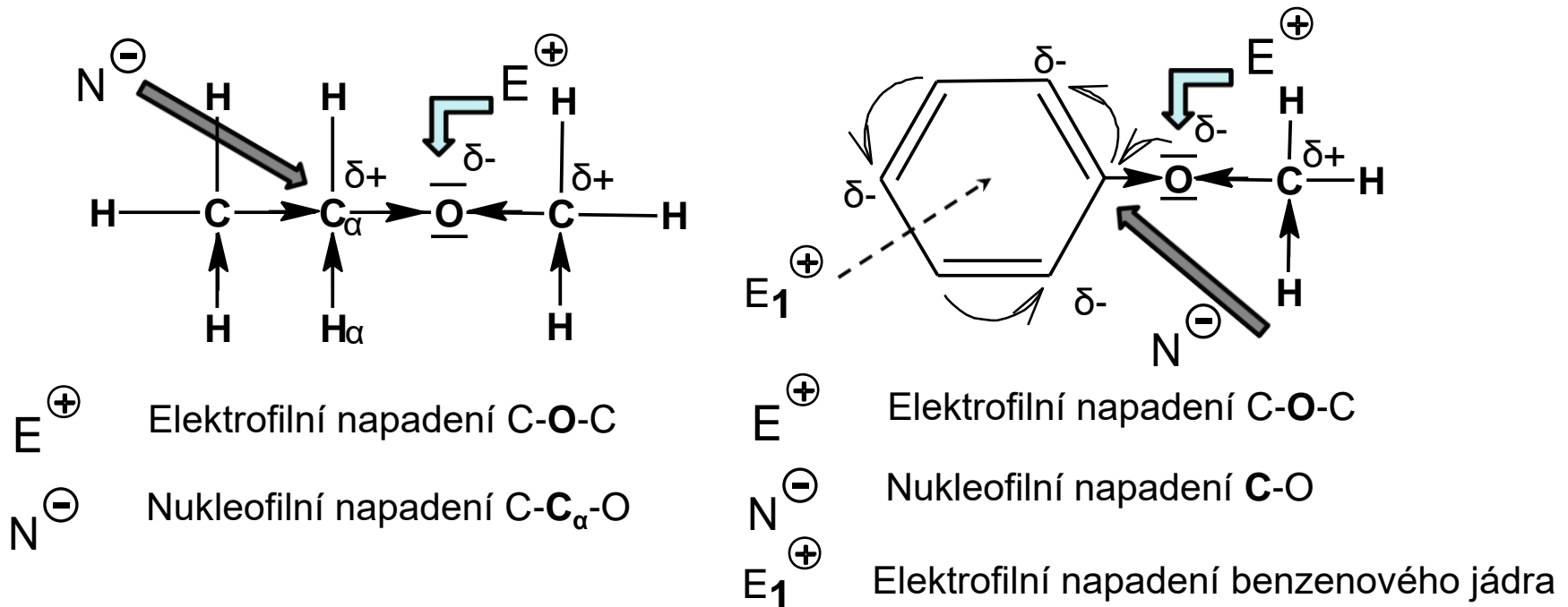
tetrahydropyran
(oxan)

Ethery

Charakter vazeb a potenciální reakční centra etherů

Kyslík je vázán jednoduchou vazbou na atom uhlíku sp^3 nebo sp^2 (pak jeho π -nevazebné elektrony působí +M efektem směrem k násobné vazbě). **Ethery v kyselém prostředí reagují snadno (cyklické otvírají kruh), v alkalickém jsou stálé.**

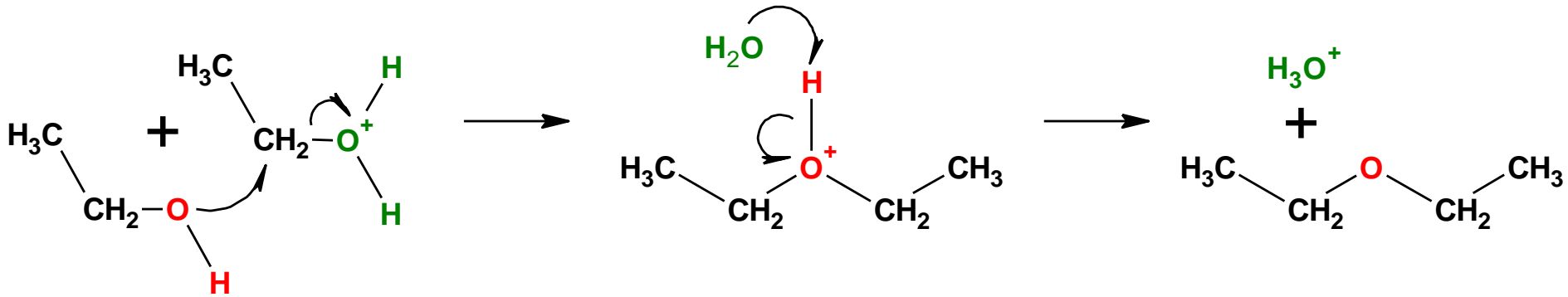
Aktuální rozložení elektronové hustoty a možné ataky reagentů:

Ethery

Výroba jednoduchých etherů:

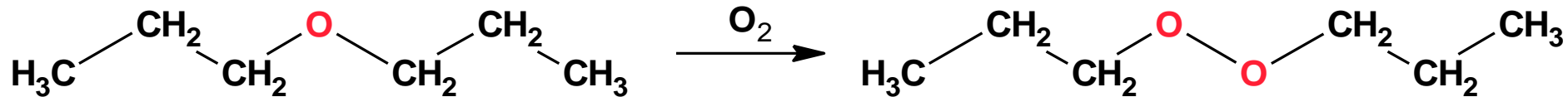
Dehydratace alkoholů katalyzovaná kyselinou sírovou

Ethery - reaktivita

Redoxní reakce

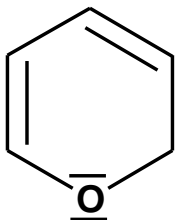
- **oxidace etherů**: relativně snadná reakce, u některých etherů značně nebezpečná, neboť primárním produktem bývají velmi **explozivní peroxidy**.

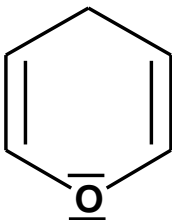
Kyslíkaté heterocykly

Pyrany

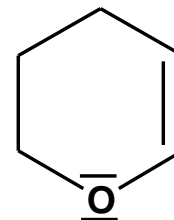
Pyrany jsou šestičetné kyslíkaté heterocyklické látky. Jsou nenasycené i nasycené. Nenasycené se dvěma dvojnými vazbami se dělí dle polohy těchto vazeb; existuje i aromatický pyryliový kation:

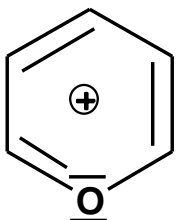
2H - pyran

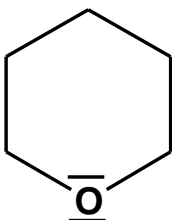
4H - pyran

2,3-dihydro-4H-pyran

pyryliový kation

tetrahydropyran

Struktury pyranů jsou časté v přírodních látkách: sacharidy, flavonoidy, ap.